

Brussel, 6 januari 2014

**MEDEDELING AAN ALLE ERKENDE REVISOREN
MEDEDELING 2014-1**

Geachte Confrater

Betreft: Medewerking prudentieel toezicht per einde boekjaar

Deze mededeling strekt ertoe:

- een aantal punten onder de aandacht te brengen die van belang kunnen zijn in het kader van de controle van de financiële overzichten, de beoordeling van de interne controle en de verslaggeving aan de toezichthouders in het kader van de medewerking aan het prudentieel toezicht;
- toelichtingen te verstrekken bij de richtlijnen inzake de medewerkingsopdracht van de commissarissen/revisoren aan het prudentieel toezicht;
- toelichting te verstrekken bij een aantal ontwikkelingen op wetgevend vlak;
- een aantal aspecten in herinnering brengen inzake de uitwisseling van informatie met de toezichthouders en de verslaggeving aan het wettelijk bestuursorgaan.

1. Aandachtspunten

Deze mededeling heeft enkel tot doel bepaalde specifieke punten onder de aandacht te brengen die in overweging dienen genomen te worden tijdens de uitvoering van de werkzaamheden.

Deze mededeling heeft niet tot doel exhaustief te zijn met betrekking tot de punten die door de revisoren in overweging dienen genomen te worden. De Bestuursraad neemt derhalve geen verantwoordelijkheid voor het exhaustieve karakter van de in deze mededeling vermelde aandachtspunten.

Het is de verantwoordelijkheid van de revisoren na te gaan welke punten een bijzondere aandacht vragen rekening houdend met de specifieke aard van de instelling en de door hen gemaakte inschatting van de controlerisico's.

1.1 Economische context

Het strakke begrotingsbeleid van de nationale overheden weegt op de economische activiteit. Het vertrouwen in de overheidsfinanciën en de financiële sector van een aantal eurolanden blijft zeer kwetsbaar. Een heropflakkering van de schulden crisis in één of meerdere eurolanden kan niet geheel worden uitgesloten.

De context waarin de Belgische financiële instellingen opereren blijft uitdagend tegen de achtergrond van de zwakke economische groei, de zeer lage rentetarieven en de zeer ongunstige kosten-inkomstenverhouding.

*Institut des Réviseurs Agréés
pour les Institutions Financières
Institut Royal
Union professionnelle reconnue*

*Instituut van de Revisoren Erkend
voor de Financiële Instellingen
Koninklijk Instituut
Wettig erkende beroepsvereniging*

Bovendien werden de grote spelers op de Belgische markt verplicht hun activiteiten te reduceren en zich te heroriënteren op de mature Belgische markt.

De aanhoudende lage rentetarieven houdt tevens risico's in voor de verzekeringssector ingevolge de producten met gewaarborgde rente, voornamelijk de "tak 21"-verzekeringsovereenkomsten met hoge gewaarborgde opbrengsten, die de meeste verzekeraars in hun levensverzekeringportefeuille hebben.

1.2 Asset Quality Review

In de eerste helft van 2014 worden de belangrijkste Belgische financiële instellingen aan de Asset Quality Review (AQR) onderworpen die door de Europese Centrale Bank wordt uitgevoerd.

Volgende instellingen zijn onderworpen aan de AQR:

- AXA Bank Europe S.A.
- Belfius Bank N.V.
- Dexia N.V.
- Investar (holding Argenta Bank- en Verzekeringsgroep)
- KBC Groep N.V.
- The Bank of New York Mellon N.V.

Deze AQR is een onderdeel van de Comprehensive Assessment die tevens een risicoanalyse en stresstests omvat. De Nationale Bank van België (de Bank) voert voorafgaand aan de AQR een Balance Sheet Assessment uit met het oog op de vaststelling van de portefeuilles die het voorwerp zullen uitmaken van de AQR.

De AQR bestaat uit volgende drie fases:

- selectie van risicovolle portefeuilles die het voorwerp zullen uitmaken van de AQR (november 2013 – januari 2014);
- het trekken van steekproeven en het uitvoeren van de AQR (februari 2014 – juli 2014);
- aggregeren, peer review en het uitvoeren van quality assurance op de resultaten van de AQRs (juni – oktober 2014).

De beslissing van de ECB om de balansen van de belangrijkste financiële instellingen door te lichten en de kwaliteit van de krediet- en beleggingsportefeuilles te onderzoeken kan er onder meer toe leiden dat de betrokken instellingen hierop anticiperen en kredieten herkwalficeren als non performing loans met een verhoging van de waardeverminderingen als gevolg. Dergelijke herkwalficaties kunnen ook het gevolg zijn van de toepassing van de recent door de EBA gepubliceerde definitie van non performing loans¹. Dergelijke herkwalficatie heeft tevens een negatieve impact op de hoeveelheid risicoactiva en de kapitaalratio's.

¹ De EBA definitie inzake Non Performing Loans (NPLs) en de Forbearance reporting requirements werden door de EBA op 21 oktober 2013 publiek gemaakt
<http://www.eba.europa.eu/-/eba-publishes-final-draft-technical-standards-on-npls-and-forbearance-reporting-requirements>

De AQR wordt een uitdaging voor zowel de betrokken financiële instellingen, de Bank als de commissarissen van de betrokken instellingen. De commissarissen worden dan ook gevraagd:

- de nodige aandacht te schenken aan de beoordeling van de kwaliteit van alle activacategorieën met inbegrip van onder meer problemleningen, geherstructureerde leningen en overheidsleningen (met inbegrip van een kwantitatieve en kwalitatieve analyse van moeilijk te waarderen activa, met name die welke in aanmerking komen als Level 3-activa);
- de vereiste middelen hiervoor in te zetten;
- en een goede risicoanalyse uit te voeren.

1.3 Prioriteiten financiële verslaggeving beursgenoteerde ondernemingen

De ESMA heeft op 11 november 2013 een pakket prioritair aandachtspunten gepubliceerd die door de Europese nationale toezichthouders zullen worden gehanteerd bij hun toezicht op de 2013 jaarrekeningen van beursgenoteerde ondernemingen².

Deze prioritair aandachtspunten werden in samenspraak tussen ESMA en de Europese nationale toezichthouders vastgelegd onder meer om de consistente toepassing van de IFRS te bevorderen. De aandachtspunten hebben betrekking op de toepassing van de IFRS in verband met:

- bijzondere waardeverminderingen van niet-financiële activa waaronder met name de latente belastingen en de goodwill;
- waardering en informatievervalsing over vergoedingen na uitdiensttreding;
- waardering tegen reële waarde en informatievervalsing;
- informatievervalsing over belangrijk gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving; en
- waardering van financiële instrumenten en informatievervalsing over gerelateerde risico's.

Genoteerde ondernemingen en hun commissarissen worden gevraagd naar behoren rekening te houden met deze aandachtspunten bij het opstellen en controleren van de jaarrekening over het boekjaar 2013.

1.4 Verslaggevingspraktijken financiële instellingen

ESMA heeft op 18 november 2013 een rapport gepubliceerd met de titel "Comparability of IFRS Financial Statement of Financial Institutions in Europe". Het rapport geeft een overzicht van de Verslaggevingspraktijken van 39 grote Europese financiële instellingen in de 2012 financiële verslaggeving. Het rapport bevat een aantal aanbevelingen om de transparantie in en de vergelijkbaarheid van de financiële verslaggeving te vergroten.

ESMA constateert enerzijds dat veelal wordt voldaan aan de specifieke toelichtingsvereisten. Anderzijds stelt ESMA vast dat het vergelijken van de financiële instellingen lastig is doordat:

² Public Statement "European common enforcement priorities for 2013 financial statements", 11 november 2013.
<http://www.esma.europa.eu/content/ESMA-announces-financial-statements%E2%80%99-enforcement-priorities-2013>

- de kwaliteit van de verstrekte informatie sterkt verschilt. Sommige financiële instellingen geven weinig entiteit-specifieke toelichtingen;
- de informatie niet of onvoldoende gestructureerd is.

1.5 Handhaving IFRS

ESMA heeft op 22 juli 2013 een rapport over de handhaving van de IFRS verslaggevingsstandaarden gepubliceerd³.

Het “Activity Report of the IFRS Enforcement activities in Europe” betreft de handhaving van de IFRS verslaggevingsstandaarden over boekjaar 2012. Het is een weerslag van de activiteiten van de European Enforcers Coordination Sessions (EECS), het forum van toezichthouders dat tot doel heeft gelijke handhaving van de toepassing van IFRS in de lidstaten te bevorderen.

Hoewel de kwaliteit is verbeterd is er volgens het rapport binnen de lidstaten nog steeds ruimte voor verbetering op het gebied van:

- classificatie activa aangehouden voor verkoop;
- disconteringsvoet pensioenverplichtingen;
- classificatie en waardering financiële instrumenten;
- bijzondere waardeverminderingen; en
- de toelichting op stelsel- en schattingswijzigingen.

1.6 “Fair Value” waarderingen

De Bank heeft op 30 juli 2013 een brief gericht aan de kredietinstellingen en commissarissen aangaande het gebruik door Belgische financiële instellingen van “fair values” in hun geconsolideerde jaarrekening opgesteld overeenkomstig met de IFRS-normen, evenals in hun rapportering onder IFRS aan de Bank. De aanleiding voor deze brief is de analyse van een transversale bevraging van een steekproef van financiële instellingen over de gebruikte “fair value”-waarderingen onder IFRS per einde juni 2012.

Het IREFI heeft in opvolging van deze brief een afzonderlijke mededeling gericht aan alle erkende revisoren waarin de revisoren onder meer gevraagd worden bijzonder waakzaam te zijn indien de instellingen waarvan zij commissaris zijn, gebruik maken van waarderingmodellen voor de bepaling van de door IFRS beoogde “fair value” op grond van het feit dat de markten waarop deze instrumenten verhandeld worden inactief zijn.

De revisoren worden er tevens aan herinnerd dat IFRS 13 sinds 1 januari 2013 van kracht is geworden. Met het effectief worden van IFRS 13 zijn de voorschriften om de reële waarde te bepalen evenals die voor de toelichtingen, geconcentreerd in één standaard. De toelichtingsvereisten zijn aanzienlijk uitgebreid. De toelichtingen moeten de gebruiker van de jaarrekening in staat stellen om de toegepaste waarderingstechnieken en gegevens die zijn gebruikt bij de bepalingen van de “fair values” te begrijpen. Ook moet worden toegelicht wat het effect van de toepassing van de “fair value” waarde op het resultaat is.

³ [Activity Report of the IFRS Enforcement activities in Europe](#)

1.7 Knipperlichtvoorziening verzekeringsondernemingen

De Bank heeft, rekening houdend met de huidige economische context – in het bijzonder de lage rentevoeten, onlangs beslist de verzekeringsondernemingen geen vrijstelling meer te verlenen en aan de gehele markt een dotatie voor de knipperlichtreserve op te leggen⁴.

2. Richtlijnen inzake de medewerkingsopdracht van de commissarissen

De Bank heeft in december 2012 een nieuwe circulaire uitgebracht die met onmiddellijke ingang de bestaande circulaire⁵ met betrekking tot de medewerkingsopdracht vervangt.

Met Circulaire NBB_2012_16 worden de richtlijnen inzake de medewerkingsopdracht bij financiële instellingen en verzekerings- en herverzekeringsondernemingen samengebracht in één enkel document.

Circulaire NBB_2012_16 bevat tevens de modaliteiten van de medewerkingsopdracht van de commissarissen bij betalingsinstellingen. De instellingen voor elektronisch geld daarentegen vallen voorlopig nog niet onder het toepassingsgebied van circulaire NBB_2012_16.

De openbare instellingen voor collectieve belegging met een veranderlijk aantal rechten van deelneming, de beheervenootschappen van instellingen voor collectieve belegging, evenals de instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening vallen niet onder het toepassingsgebied van Circulaire NBB_2012_16. Deze instellingen vallen onder het prudentieel toezicht van de FSMA.

Noteer dat voor wat de beheervenootschappen van ICB's betreft, Circulaire CBFA_2009_19 van toepassing blijft en dit in afwachting dat de FSMA, die bevoegd is voor het prudentieel toezicht van de beheervenootschappen, een nieuwe circulaire zal uitbrengen ter vervanging van Circulaire CBFA_2009_19.

Voor wat betreft de instellingen voor collectieve belegging (ICB's) blijven, in afwachting van de uitbreiding van het toepassingsgebied van de specifieke norm naar de ICB's, de bestaande richtlijnen van kracht (Circulaire CBFA_2011_06 van 14 februari 2011).

Voor wat de instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening (IBP's) betreft, bestaan er voorlopig nog geen richtlijnen inzake de medewerking aan het prudentieel toezicht. IBP's vallen eveneens nog niet onder het toepassingsgebied van de specifieke norm.

De Bestuursraad wenst de aandacht te vestigen op het feit dat de Bank de mening is toegedaan dat de door haar erkende revisoren de bepalingen van International Auditing Practice Note (IAPN) 1000 – Special Considerations in Auditing Financial Instruments dienen na te leven in het kader van de controle van de periodieke staten, zowel voor de staten per einde halfjaar als de staten per einde boekjaar.

⁴ Circulaire NBB_2013_13 van 23 oktober 2013 "[Vrijstelling van samenstelling van de knipperlichtvoorziening](#)".

⁵ Circulaires CBFA_2009_19 van 8 mei 2009 en CBFA_2010_06 van 9 februari 2010.

3. Ontwikkelingen op wetgevend vlak

Er hebben zich in 2013 geen significante ontwikkelingen op wetgevend vlak voorgedaan die belangrijke gevolgen hebben voor de revisoren in het kader van de 2013 eindejaarswerkzaamheden. In deze mededeling worden de voornaamste ontwikkelingen beknopt toegelicht evenals de impact hiervan op de werkzaamheden en rapporteringsverplichtingen van de revisoren.

3.1 Instellingen voor elektronisch geld

De wet van 27 november 2012⁶ heeft onder meer een nieuw prudentieel statuut voor de instellingen voor elektronisch geld ingevoerd.

Het prudentieel statuut van de instellingen voor elektronisch geld werd nader toegelicht in mededeling NBB_2013_04 van 24 juni 2013. In deze mededeling wordt onder meer aangegeven welke van de reeds bestaande circulaire van de Bank – al dan niet mits aanpassingen – naar analogie van toepassing zijn ten aanzien van deze instellingen.

In de mededeling stelt de Bank dat de principes uit de circulaire NBB_2012_16 van 21 december 2012 die gelden ten aanzien van de betalingsinstellingen analoog toegepast kunnen worden op de instellingen voor elektronisch geld.

Tevens wordt in deze mededeling het vrijstellingsbeleid van de Bank op grond van artikel 105 van de wet van 21 december 2009 nader omkaderd. De commissarissen van de vrijgestelde instellingen dienen, naast hun gebruikelijke opdracht inzake het nazicht van de jaarrekening, op grond van artikel 85, 5° van de wet van 21 december 2009 minstens eenmaal per jaar verslag uitbrengen aan de Bank over de deugdelijkheid van de maatregelen die de instellingen voor elektronisch geld getroffen hebben ter vrijwaring van de geldmiddelen die zij van houders van elektronisch geld ontvangen, met toepassing van artikel 78, §§ 1 en 2 van de wet van 21 december 2009.

Tenslotte voorziet de mededeling dat de commissarissen halfjaarlijks dienen te verklaren dat het gemiddeld uitstaand elektronisch geld van de vrijgestelde rechtspersoon het plafond van 5 mio EUR niet overschrijdt.

De Bestuursraad bereidt momenteel de vereiste modelverslagen voor. Deze modelverslagen zullen tijdig aan de leden worden overgemaakt.

Noteer dat de specifieke norm nog niet formeel van toepassing is verklaard op de instellingen voor elektronisch geld. De commissarissen van instellingen voor elektronisch geld worden echter aanbevolen hun werkzaamheden uit te voeren overeenkomstig de specifieke norm.

⁶ Wet tot wijziging van de wet van 21 december 2009 betreffende het statuut van de betalingsinstellingen, de toegang tot het bedrijf van betalingsdienstaanbieder en de toegang tot betalingssystemen, en van andere wetgeving die betrekking heeft op het statuut van de betalingsinstellingen en van de instellingen voor elektronisch geld en van de kredietverenigingen uit het net van het Beroepskrediet.

3.2 Betalingsinstellingen

De wet van 27 november 2012 voorzorg eveneens in een aanpassing van het statuut van de betalingsinstellingen. De wijzigingen werden reeds aangekondigd in Mededeling IREFI 2012-2 van 22 februari 2012 en in detail toegelicht in Mededeling IREFI 2013-1 van 20 januari 2013.

De Bank heeft in haar mededeling NBB_2013_05 van 24 juni 2013 het vrijstellingsbeleid op grond van artikel 48 van de wet van 21 december 2009 nader omkaderd. De commissarissen van de vrijgestelde instellingen dienen, naast hun gebruikelijke opdracht inzake het nazicht van de jaarrekening, op grond van artikel 33, 5° van de wet van 21 december 2009 minstens eenmaal per jaar verslag uitbrengen aan de Bank over de deugdelijkheid van de maatregelen die de betalingsinstellingen getroffen hebben ter vrijwaring van de geldmiddelen die zij van betalingsdienstgebruikers ontvangen, met toepassing van artikel 22, §§ 1 en 2 van de wet van 21 december 2009.

Tenslotte voorziet de mededeling dat de commissarissen halfjaarlijks dienen te verklaren dat het gemiddelde van het totale bedrag aan betalingstransacties die de vrijgestelde rechtspersonen (of de agenten waarvoor zij volledig aansprakelijk zijn), in de voorafgaande twaalf maanden hebben verricht het plafond van 3 mio EUR per maand niet overschrijden.

De Bestuursraad bereidt momenteel de vereiste modelverslagen voor. Deze modelverslagen zullen tijdig aan de leden worden overgemaakt.

Noteer dat de specifieke norm nog niet formeel van toepassing is verklaard op de betalingsinstellingen. De commissarissen van de betalingsinstellingen worden echter aanbevolen hun werkzaamheden uit te voeren overeenkomstig de specifieke norm.

3.3 Instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening (IBPs)

Het IREFI heeft de afgelopen maanden haar medewerking verleend aan de ontwikkeling door de FSMA van richtlijnen aan de commissarissen van IBPs. Tevens werd door het IREFI een modelverslag ontwikkeld voor de diverse tussenkomsten van de commissarissen met name:

- de beoordeling van de interne controle;
- de beoordeling van de periodieke staten en de certificering van de technische voorziening;
- de verslaggeving aangaande de financiële structuur.

Tevens werd op vraag van de FSMA een werkdocument ontwikkeld met punten die in overweging dienen genomen te worden in het kader van de beoordeling van de technische voorzieningen.

Momenteel bestaan de documenten enkel in ontwerp. Met de FSMA werd echter overeengekomen dat de commissarissen reeds gebruik kunnen maken van de ontwerp modelverslagen. Tevens worden de commissarissen aanbevolen bij de beoordeling van de technische voorzieningen bij wijze van “best practice” gebruik te maken van het werkdocument “Aandachtspunten beoordeling technische voorzieningen”.

Het modelverslag evenals het werkdocument “Aandachtspunten beoordeling technische voorzieningen” zullen zo snel mogelijk aan de leden worden overgemaakt samen met een passende toelichting.

4. Verslaggeving aan de Bank en de FSMA

4.1 Inleiding

In deze rubriek worden bepaalde aspecten in herinnering gebracht inzake de uitwisseling van informatie tussen de commissarissen/revisoren en de toezichthouders. De informatie-uitwisseling is ruimer dan de periodieke verslaggeving aangaande de periodieke staten en de beoordeling van de interne controle.

Diverse toezichtswetten, de richtlijnen van de toezichthouders, de specifieke norm, evenals de ISAs voorzien in een tijdige mededeling van alle relevant geachte vaststellingen.

De toezichtswetten voorzien tevens dat de commissarissen/revisoren de toezichthouders kopieën dienen te bezorgen van de mededelingen die zij aan de leiders van de instellingen richten en die betrekking hebben op zaken die van belang zijn voor het toezicht dat zij uitoefenen.

4.2 Signaalfunctie

Diverse toezichtswetten bepalen dat de commissaris/revisor op eigen initiatief verslag dient uit te brengen bij de toezichthouders van zodra hij kennis krijgt van onder meer beslissingen, feiten of ontwikkelingen die de positie van de instelling financieel of op het vlak van haar administratieve en boekhoudkundige organisatie of van haar interne controle op betekenisvolle wijze kunnen beïnvloeden.

De modaliteiten inzake de uitwisseling van informatie tussen de toezichthouders en de commissarissen/revisoren zijn nader toegelicht in de richtlijnen van de toezichthouders⁷.

Niettegenstaande er met betrekking tot de signaalfunctie geen nieuwe ontwikkelingen zijn is het nuttig in herinnering te brengen dat de toezichthouders zeer veel belang hechten aan het tijdig signaleren van feiten of ontwikkelingen die van belang kunnen zijn voor de toezichthouders. Het tijdig uitwisselen van informatie is een essentieel onderdeel van de medewerking aan het prudentieel toezicht.

4.3 Beoordeling van de periodieke staten

Hoewel noch de richtlijnen van de toezichthouders noch de specifieke norm expliciet voorzien in de rapportering van bevindingen is het toch belangrijk bepaalde beginselen inzake de communicatie met de met governance belaste personen in herinnering te brengen.

⁷ Circulaire NBB_2012_16 van 21 december 2012 « Medewerkingsopdracht van de erkend commissarissen », E. Informatie-uitwisseling tussen de NBB en de erkend commissarissen.
Circulaire CBFA_2011_06 van 14 februari 2011 « Medewerkingsopdracht van de erkende commissarissen bij openbare instellingen voor collectieve belegging met een veranderlijk aantal rechten van deelneming », G. Informatie-uitwisseling tussen de CBFA en de erkende commissarissen.

ISA 260 “Communicatie met de met governance belaste personen” voorziet met name dat de auditor onder meer volgende aangelegenheden dient mede te delen aan de met governance belaste personen⁸:

- de zienswijze van de auditor over significante kwalitatieve aspecten met betrekking tot de praktijken inzake de administratieve verwerking van de entiteit, met inbegrip van de grondslagen voor financiële verslaggeving, de schattingen en de in de financiële overzichten opgenomen toelichtingen;
- indien van toepassing, dient de auditor aan de met governance belaste personen uit te leggen waarom hij een significante praktijk inzake administratieve verwerking, die aanvaardbaar is overeenkomstig het van toepassing zijnde stelsel inzake financiële verslaggeving, niet beschouwd als de meest passende in de specifieke omstandigheden;
- eventuele bij de controle aan de orde gekomen significante aangelegenheden die met de effectieve leiding werden besproken of onderwerp van correspondentie met de effectieve leiding zijn geweest;
- schriftelijke bevestigingen die de auditor heeft gevraagd.

ISA 260⁹ bevat onder meer een gedetailleerde opsomming van aangelegenheden die medegedeeld dienen te worden aan de met governance belaste personen.

De diverse toezichtswetten alsook de richtlijnen van de toezichthouders voorzien dat de mededelingen die de commissarissen/revisoren overeenkomstig ISA 260 richten aan de personen die met governance zijn belast tevens aan de toezichthouders dienen medegedeeld te worden.

4.4 Beoordeling van de interne controle

De diverse toezichtswetten bepalen dat de commissarissen/revisoren de interne controlemaatregelen die de instellingen hebben getroffen dienen te beoordelen en hun bevindingen ter zake aan de toezichthouders dienen mede te delen.

De rapportering van bevindingen in het kader van de beoordeling van de interne controlemaatregelen doet geen afbreuk aan de verplichting op eigen initiatief verslag uit te brengen van bepaalde beslissingen, feiten of ontwikkelingen waarvan de commissarissen/revisoren kennis hebben gekregen (zie punt 4.2).

De toelichting bij de specifieke norm¹⁰ verduidelijkt dat enkel bevindingen die naar het oordeel van de commissaris/revisor relevant worden geacht bij de uitoefening van het prudentieel toezicht aan de toezichthouders dienen medegedeeld te worden.

De toelichting bij de specifieke norm bevat een niet exhaustieve opsomming¹¹ van bevindingen die relevant kunnen zijn in het kader van het toezicht. De toelichting bij de specifieke norm verwijst onder meer naar bevindingen aangaande de niet naleving door de instelling van de bepalingen vervat in de circulaires inzake de verslaggeving van de effectieve leiding aangaande de beoordeling van het interne controlesysteem met betrekking tot onder meer:

⁸ ISA 260, paragraaf 16. De met governance belaste personen omvatten tevens de organisaties met verantwoordelijkheid voor het uitoefenen van toezicht op de strategische richting van de entiteit en op de verantwoordingsplicht van de entiteit (ISA 260, paragraaf 10).

⁹ ISA 260, paragrafen A9 – A27.

¹⁰ Toelichting 3.A.47.

¹¹ Toelichting 3.A.49.

- de voor de beoordeling van de interne controle gehanteerde methodiek en de in dit verband opgestelde documentatie;
- de inhoud van het verslag.

ISA 265 “Medelen van tekortkomingen in de interne beheersing aan de met governance belaste personen en het management” voorziet dat de auditor significante tekortkomingen in de interne beheersing die hij tijdens de controle heeft geïdentificeerd, tijdig schriftelijk aan de met governance belaste personen dient mede te delen¹² samen met een uitleg over de mogelijke gevolgen ervan¹³.

Diverse toezichtswetten alsook de richtlijnen van de toezichthouders voorzien dat de mededelingen die de commissarissen/revisoren overeenkomstig ISA 265 richten aan de personen die met governance zijn belast tevens aan de toezichthouders dienen medegedeeld te worden.

ISA 265¹⁴ bevat voorbeelden van aangelegenheden die de commissaris/revisor in overweging kan nemen bij het bepalen of een tekortkoming of combinatie van tekortkomingen in de interne controle een significante tekortkoming vormt, alsook indicatoren van significante tekortkomingen.

5. Verslaggeving aan het wettelijk bestuursorgaan

Het IREFI wenst in herinnering te brengen dat de diverse toezichtswetten bepalen dat de commissaris bij het wettelijk bestuursorgaan, in voorkomend geval via het auditcomité, verslag dient uit te brengen over de belangrijke zaken die bij de uitoefening van zijn wettelijke controle van de jaarrekening aan het licht zijn gekomen, en meer bepaald over ernstige tekortkomingen in de interne controle met betrekking tot de financiële verslaggeving.

* * * *

Aarzel niet mij, een ander Bestuurslid of Virgile Nijs (virgile.nijs@gmail.com) te contacteren, mocht u aangaande de inhoud van deze mededeling vragen of bedenkingen hebben.

Met de meeste hoogachting

Frank Verhaegen
Voorzitter

¹² ISA 265, paragraaf 9.

¹³ ISA 265, paragraaf 11.

¹⁴ ISA 265, paragrafen A6 en A7.